

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 9. maaliskuuta 2017
(OR. en)

7173/17

EF 43
ECOFIN 194

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	8. maaliskuuta 2017
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin
Kom:n asiak. nro:	COM(2017) 121 final
Asia:	KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE Vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan käyttöä mahdollisesti edellyttävä markkinakehitys

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2017) 121 final.

Liite: COM(2017) 121 final

Bryssel 8.3.2017
COM(2017) 121 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan käyttöä mahdollisesti edellyttävä markkinakehitys

Vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan käyttöä mahdollisesti edellyttävä markkinakehitys

Tämän kertomuksen tarkoituksena on antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle tietoa markkinakehityksestä, joka on mahdollisesti edellyttänyt luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista annetun asetuksen, jäljempänä 'vakavaraisuusasetus'¹, 459 artiklan käyttöä kuluneen vuoden aikana. Kertomus perustuu Euroopan järjestelmäriskikomitean, jäljempänä 'EJRK', esittämään arvioon².

1. TAUSTAA

Vakavaraisuusasetuksen 459 artiklassa säädetään, että komissio, jota EJRK avustaa, toimittaa vähintään kerran vuodessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen sellaisesta markkinakehityksestä, joka mahdollisesti edellyttää tämän artiklan käyttöä. Saman artiklan mukaisesti komissio voi erityisolosuhteissa ja erityisesti EJRK:n tai Euroopan pankkiviranomaisen, jäljempänä 'EPV', suosituksesta tai lausunnosta asettaa yhden vuoden ajaksi pankkien omia varoja, suuria asiakasriskejä ja julkistamista koskevat tiukemmat vaatimukset. Vaadituilla erityisolosuhteilla tarkoitetaan sitä, että kyseiset toimenpiteet ovat välttämättömiä sellaisiin mikro- ja makrotason vakavaraisuusriskien intensiteetin muutoksiin vastaamiseksi, jotka johtuvat unionissa tai unionin ulkopuolella tapahtuvasta, kaikkiin jäsenvaltioihin vaikuttavasta markkinakehityksestä. Lisäksi edellytetään, että vakavaraisuusasetuksen ja direktiivin 2013/36/EU mukaiset välineet eivät ole riittäviä näiden riskien hallitsemiseksi.

2. PÄÄTELMÄT JA JATKOTOIMET

Euroopan komissio ei ole vielä havainnut olosuhteita, jotka edellyttäisivät vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan käyttöä, etenkin kun otetaan huomioon, että kyseisen artiklan mukaan vain tiukentamistoimenpiteet ovat mahdollisia ja vakavaraisuusasetuksen ja direktiivin 2013/36/EU mukaiset muut välineet ovat etusijalla. Lisäksi vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan mukaisia toimenpiteitä voidaan toteuttaa vain, jos kyseinen markkinakehitys vaikuttaa kaikkiin jäsenvaltioihin. Tämän arvion mukaisesti EJRK tai EPV ei ole suositellut, että komissio toteuttaisi tässä vaiheessa vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan mukaisia toimia.

Komissio seuraa edelleen tiiviissä yhteistyössä EJRK:n kanssa unionissa ja unionin ulkopuolella tapahtuvaa markkinakehitystä, joka mahdollisesti edellyttää kyseisen artiklan käyttöä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1).

² EJRK:n 2. toukokuuta 2016 esittämään arvioon voi tutustua osoitteessa https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/other/20160502_letter_md.en.pdf?90e22809ce71729e2d5902d9aa7dbf46. Lisäksi kertomus perustuu Euroopan komission talousennusteeseen sekä Euroopan keskuspankin, Euroopan valvontaviranomaisten, Euroopan pankkiviranomaisen ja Kansainvälisen valuuttarahaston analyyseihin.

3. ANALYYSI

3.1. Yleistä

Komission mielestä EU:n rahoitusjärjestelmän tilanne on tarkasteluvuoden aikana poikennut huomattavasti olosuhteista, jotka edellyttäisivät vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan käyttöä. Etenkään luotonoton vauhdittamaa talouden ylikuumenemista ei ole ollut havaittavissa. Talouden velka-aste on korkea sekä historiallisesti että kansainvälisesti tarkasteltuna, mutta se ei ole kasvussa, eikä pankkialan velkaantuneisuuden kasvusta ole myöskään merkkejä. Tämän suuntauksen voidaan odottaa jatkuvan.

EU:n talous on maltillisen kasvun tiellä, joten talouden ylikuumenemisen riski on vähäinen. Komission tuoreimman ennusteen mukaan reaalisen BKT:n kasvu on vuosina 2016 ja 2017 EU:ssa ja euroalueella alle kaksi prosenttia. Tuotantokuilu pysyy negatiivisena, ja kuluttajahintainflaation ennustetaan jäävän alle kahden prosentin, jota EKP pitää hintavakauden raja-arvona. Hitaan inflaation ja maltillisen kasvun ansiosta keskuspankkien korot ovat olleet hyvin alhaiset. Tämä yhdessä keskuspankkien omaisuuseräostojen kanssa on johtanut mataliin korkoihin joukkovelkakirja- ja luottomarkkinoilla. Matalista koroista huolimatta valtaosassa EU:n jäsenvaltioista finanssialan ulkopuolisten yritysten ja kotitalouksien velka suhteessa BKT:hen ei ole kasvussa, ja sen odotetaan kääntyvän laskuun talouskasvun päästessä vauhtiin. Nykyisessä maltillisen kasvun ympäristössä luottokysynnän ei pitäisi vauhdittaa finanssialan ylivelkaantumista. EU:n ulkopuolinen kehitys ei lyhyellä aikavälillä todennäköisesti johda EU:n talouden ylikuumenemispaineisiin, koska sekä maailman BKT:n että maailmankaupan ennustetaan kasvavan huomattavasti pitkäaikaisia suuntauksia heikommin. EU:n jäsenyyttä koskeneen Yhdistyneen kuningaskunnan kansanäänestyksen tulos lisäsi merkittävästi epävarmuutta (Baker-Bloom-indeksillä mitattuna). Se lisäsi myös EU:n talouden kasvunäkymien heikkenemiseriskejä ja saattaa hillitä monien toimijoiden halua velkaantua lisää. Pankkiala, joka muodostaa EU:n rahoitusjärjestelmän tukirangan, ei lisää velkaantumistaan. EPV:n alustavien tietojen mukaan pankkien lakisääteiset vakavaraisuussuhteet kohenivat vuonna 2015 ja pysyivät suunnilleen samantasoisina vuonna 2016. Tämä koskee sekä ydinpääoman (CET1) että kokonaispääoman osuutta. Vuoden 2016 puolivälissä ydinpääoman osuuden painotettu keskiarvo oli EU:ssa 13,5 prosenttia ja alle viidessä prosentissa pankkeja osuus oli pienempi kuin 11 prosenttia. EKP:n tilastot viittaavat siihen, että Euroopan keskuspankkijärjestelmään (EKPJ) kuulumattomien rahalaitosten taseen loppusumma ei juuri kasvanut vuosina 2015 ja 2016. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että kriisiä edeltävällä kaudella 2001–2008 rahalaitosten saamiset kasvoivat noin 10 prosenttia vuodessa. Myös pankkien antolainastoiminta on ollut maltillista EU:ssa. Esimerkiksi pankkien antolainausta yksityiselle sektorille euroalueella kasvoi vuosina 2015 ja 2016 nimellistä BKT:tä vähemmän. EJRK:n määrittämä luotot/BKT-suhteen poikkeama on negatiivinen ja saattoi juuri käydä alimmillaan vuonna 2016. Järjestämättömien saamisten suuri määrä hidastaa luotonannon kasvua. Järjestämättömistä saamisista aiheutuu pankeille käsittelykuluja, mikä vähentää halukkuutta lisätä luotontarjontaa. Ne ovat myös merkkejä yritys- ja kotitaloussektorien velkaantumisesta. Takaisinmaksuvaikeuksista kärsivät yritykset ja kotitaloudet eivät investoi kovin hanakasti, sillä ne tietävät, että riskin vuoksi pankkien perimät luottokustannukset ovat korkeat.

EPV:n vuonna 2016 suorittaman stressitestin tulokset osoittavat, että EU:n pankkiala sietää kokonaisuudessaan melko hyvin häiriöitä. Epäsuotuisassa skenaariossa, jossa vakava lama yhdistyy monien erilaisten omaisuserien hintojen suuriin häiriöihin, keskimääräinen ydinpääoman (CET1) osuus supistuu 9,4 prosenttiin. Luku on korkeampi kuin vertailukohtana oleva vuoden 2014 stressitestin tulos 8,5 prosenttia ja tarkoittaa, että EU:n pankkiala on edelleen kasvattanut huomattavia puskureita, joita se voi käyttää talouskehityksen kääntyessä epäsuotuisaksi. Lisäksi stressitestistä kävi ilmi, että eri pankkien altistuminen häiriöille vaihtelee huomattavasti. Siksi vakavaraisuusasetuksen ja direktiivin 2013/36/EU mukaiset kansalliset toimenpiteet voisivat olla parempi tapa puuttua näiden riskien muutoksiin kuin vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan mukaiset kokonaisvaltaiset toimenpiteet.

3.2. EJRK:n havaitsemat rahoitusvakautta uhkaavat riskit

EJRK havaitsi tarkasteluvuoden aikana neljä Euroopan taloutta uhkaavaa huomattavaa riskiä. Nämä ovat maailmanlaajuisilla rahoitusmarkkinoilla tapahtuva riskipreemioiden uudelleenhinnoittelu, jota markkinoiden vähäinen likviditeetti kiihdyttää; pankkien ja vakuutuslaitosten edelleen heikentyvät taseet; valtioiden, yritysten ja kotitalouksien heikkenevä velkakestävyys; varjopankkialan aiheuttamat häiriöt ja maksukyvyttömyyden leviämiskahla. Vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan mukaisten toimenpiteiden mahdollista merkitystä näiden riskien kannalta arvioidaan tarkemmin jäljempänä.

a) Riskipreemioiden uudelleenhinnoittelu

Maailmanlaajuisilla rahoitusmarkkinoilla mahdollisesti tapahtuvaa riskipreemioiden uudelleenhinnoittelua, jota markkinoiden vähäinen likviditeetti kiihdyttää, pidetään huomattavana makrotaloudellisena riskinä Euroopan finanssialalla.

Riskin aiheuttavat muun muassa historiallisia keskiarvoja korkeammat hinnat useissa omaisuusluokissa. Korkeat varallisuushinnat johtuvat suurelta osin alhaisesta korkotasosta, joka saa monet sijoittajaryhmät tavoittelemaan korkeita tuottoja (nk. search for yield -käyttäytyminen). Vaikka joillakin yrityslainamarkkinoilla ja kiinteistömarkkinoilla on merkkejä suuresta riskinotosta, ne jakautuvat epätasaisesti eri segmenteille ja jäsenvaltioihin. Tämä koskee erityisesti ylikuumenemisen merkkejä kiinteistömarkkinoilla: niitä esiintyy joissakin jäsenvaltioissa, mutta toisissa ei käytännössä lainkaan.

Direktiivin 2013/36/EU ja vakavaraisuusasetuksen alaisten rahoituslaitosten pääomapositioiden pitäisi olla riittävän vahvat kestämään tämän riskin toteutuminen. EPV:n stressitestissä markkinariski supisti epäsuotuisassa skenaariossa ydinpääoman (CET1) osuutta vain yhdellä prosenttiyksiköllä, kun kokonaispudotus epäsuotuisassa skenaariossa oli 3,8 prosenttiyksikköä. Markkinariski ei näin ollen ollut pääsyy stressitestissä havaittuun pääoman hupenemiseen. Markkinariski voi tietenkin toteutua muussa kuin stressitestissä oletetussa muodossa. On kuitenkin rohkaisevaa, että viime vuosina finanssialan häiriönsietokyky on osoittautunut riittäväksi riskipreemioiden muuttuessa jyrkästi maailmanmarkkinoilla. Tällaisia tapahtumia ovat olleet Yhdysvaltain pörssikurssien yhtäkkinen romahdus lokakuussa 2014, Saksan valtion joukkolainojen myyntiryntäys touko–kesäkuussa 2015, Yhdistyneessä kuningaskunnassa kesäkuussa 2016 järjestetyn kansanäänestyksen jälkeinen pörssi- ja osakehintojen sopeutuminen sekä Japanin valtion joukkolainojen yhtäkkinen tuottojen

nousu elokuussa 2016. Nämä tapahtumat vaikuttivat vain lyhytaikaisesti muiden omaisuuserien hintoihin eivätkä aiheuttaneet kaaosta yhdessäkään rahoituslaitoksessa. Myös EU:n pankkien osakehintojen satunnaiset jyrkät reaktiot ovat esimerkki huomionarvoisesta markkinakehityksestä.³ Markkinariskejä on valitettavasti vaikea hallita, mutta asiaa koskevia toimintapoliittisia ehdotuksia on kuitenkin pantu vireille Baselin pankkivalvontakomitean käynnistämän kaupankäyntivaraston perusteellisen tarkistuksen yhteydessä. Niiden oletetaan olevan tehokkaampia kuin avoimuutta lisäävät toimenpiteet, joita voitaisiin toteuttaa vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan nojalla.

b) Pankkien ja vakuutuslaitosten edelleen heikentyvät taseet

EJRK pitää myös pankkien ja vakuutuslaitosten edelleen heikentyviä taseita EU:n rahoitusvakautta uhkaavana huomattavana riskinä. Suurimman osan vuotta 2016 jatkunut EU:n pankkien osakkeiden hintojen laskusuuntaus korostaa tämän riskin merkitystä, koska se on merkki pankkien markkina-arvojen merkittävästä laskusta. Osakehintojen lasku kiihtyi erityisesti, kun markkinat ottivat hinnoissa huomioon taloudellisia riskejä koskevat uutiset, mikä osoitti jälleen EJRK:n järjestelmäriskien luettelon kahden ensimmäisen kohdan välisen läheisen yhteyden. Asiaa tarkemmin tarkasteltaessa käy kuitenkin ilmi, että pankkien osakehintojen huomattava lasku ei johtunut ensisijaisesti siitä, että pankkien arveltiin menettävän maksukykynsä, vaan niiden tuottonäkymien epävarmuudesta. Jos markkinat olisivat olleet huolissaan pankkien maksukykyvystä, myös luottoriskinvaihtosopimusten hintojen ja pankkien velkainstrumenttien tuottojen olisi pitänyt nousta jyrkästi. Tätä ei kuitenkaan havaittu muutamaa laitospohtaista rahoitusvälinettä lukuun ottamatta.

Pankkien tuottonäkymiin vaikuttivat vuonna 2016 erityisesti seuraavat tapahtumat: i) helmikuussa 2016 julkaistut heikkoa taloustilannetta koskevat tiedot, ii) kesäkuussa 2016 Yhdistyneessä kuningaskunnassa järjestetyn kansanäänestyksen tulos ja iii) EPV:n stressitestin tulokset elokuussa 2016. Näiden kolmen tapahtuman aikana useimpien pankkien osakehinnat laahasivat huomattavasti muiden rahoituslaitosten hintakehityksen jäljessä, ja kaikkien tapahtumien yhteydessä markkina-analyytikot totesivat tuottavuuden olleen vaikuttavana tekijänä. Helmikuussa 2016 julkaistut heikkoa taloustilannetta koskevat tiedot vahvistivat käsitystä siitä, että korot pysyisivät pitkään alhaisina. Tästä seuraisi alhaisten voittomarginaalien ja maturiteettitransformaatioista saatavien pienten tuottojen vakiintuminen. Yhdistyneen kuningaskunnan kansanäänestyksen tulos asetti kyseenalaiseksi sen, kykeneekö Lontoo edelleen toimimaan tehokkaasti EU:n finanssimaailman keskuksena. Yhdistyneen kuningaskunnan ero EU:sta voi johtaa rajatylittävän tukkurahoituksen kustannusten nousuun. EPV:n stressitesti osoitti, että epäsuotuisa taloudellinen skenaario vaikuttaa herkästi pankkeihin.

Vaikka parempi vakavaraisuussuhde EU:n pankkijärjestelmässä yleensä ja erityisesti haavoittuvimmassa asemassa olevissa pankeissa olisi saattanut hillitä arvostustappioita kyseisten tapahtumien aikana, viranomaisten pankeille esittämä pyyntö vakavaraisuussuhteiden parantamisesta olisi todennäköisesti vaikuttanut haitallisesti. Tämä johtuu siitä, että monien pankkien mahdollisuudet korottaa huomattavasti pääomaa lyhyellä varoitusajalla ovat jo supistuneet heikon tuottavuuden vuoksi. Ensinnäkin heikko tuottavuus vähentää määrää, joka voidaan käyttää liikevoitosta

³ Koska osakehintojen kehitys liittyy läheisesti pankkien ja vakuutuslaitosten taseiden edelleen heikentymisen riskiin, sitä arvioidaan seuraavassa alakohdassa.

pääoman korottamiseen. Toiseksi tuottavuus todennäköisesti heikkenee edelleen, jos pankit korottavat vakavaraisuussuhteitaan supistamalla toimintaansa tai riskinottoaan entistä voimakkaammin. Lisäksi tästä saattaisi seurata luotonsaannin vaikeutuminen taloudessa. Kolmanneksi pankkien pääoman heikko arvostus kuvastaa korkeita pääomakustannuksia, joita pankeille aiheutuu niiden korottaessa pääomaansa laskemalla liikkeeseen osakkeita. Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) arvioi EPV:n tutkimuksen perusteella keskimääräisten pääomakustannusten olevan EU:n pankkijärjestelmässä noin yhdeksän prosenttia. EPV:n tietojen mukaan oman pääoman tuotto on keskimäärin noin kuusi prosenttia ja kesikokoisilla pankeilla noin kaksi prosenttia. Koska pääomakustannukset ovat monille pankeille korkeammat kuin pääoman tuotto, pyyntö korottaa vakavaraisuussuhdetta heikentäisi tuottavuutta edelleen. Tämän teorian vahvistavat (investointipankkien ja luottoluokituslaitosten) joidenkin markkina-analyytikkojen käsitykset helmikuussa 2016 tapahtuneen osakehintojen laskun todennäköisestä aiheuttajasta. He pitivät laukaisevana tekijänä huhuja siitä, että pankkivalvojat mahdollisesti rajoittavat joidenkin pankkien osingonmaksuja niiden pääomaposition vahvistamiseksi. Pankkeihin tehtävien osakesijoitusten sijoittajapohjaan ovat näin ollen vaikuttaneet politiikkaan perustuvat toimenpiteet, jotka heikentävät sijoitusten tuottavuutta. Tämän kokemuksen perusteella on epätodennäköistä, että vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan mukaiset ohjauskeinot olisivat tehokkaita maltillisen kasvun aikoina, jolloin pankkien tuottonäkymiä koskevat odotukset ovat synkät. Kuten edellä todettiin, vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan mukaiset toimenpiteet ovat todennäköisesti tehokkaimpia silloin, kun pankkien tuottavuuteen ja osakehintojen arvostukseen suhtaudutaan liian optimistisesti.

EU:n pankkien heikkoon tuottavuuteen vaikuttavat suhdanteisiin, historiaan ja rakenteisiin liittyvät tekijät. Maltillinen talouden nimelliskasvu ja keskuspankkien alhaiset korot ovat olleet merkittäviä suhdannetekijöitä. Talouden nimelliskasvu on rajoittanut finanssialan mahdollisuuksia laajentaa taloudelle tarjottavia palveluja. Antolainauksen kysyntä on myös ollut vaimeaa. Alhaiset korot ja tasainen tuottokäyrä tarkoittavat, että rahoituksen välittäjien katteet jäävät pieniksi, mikä näkyy selvimmin maturiteettitransformaatioista saatavina alhaisina tuottoina. Lisäksi ohjauskorkojen nollassa vaikuttaa pankkien kannattavuuteen, sillä ne eivät voi periä negatiivisia korkoja yksityisasiakkailta, jotka voivat tallettamisen sijaan valita käteisen rahan. Ennen kaikkea järjestämättömät saamiset kasautuvat raskaaksi taakaksi pankkijärjestelmän joissakin osissa, etenkin niissä jäsenvaltioissa, joissa pitkittynyt hidas talouskasvu on johtanut järjestämättömien saamisten suureen määrään. Pankeilla on erilaisia keinoja, joilla ne voivat puuttua järjestämättömiin saamisiin, mutta kannustimet ovat usein riittämättömät. Esimerkiksi järjestämättömien saamisten kirjaaminen luottotappioiksi tai niiden myyminen alihintaan, jollei niiden arvoa ole jo alennettu, heikentää tuottoja ja vakavaraisuussuhdetta. Tilannetta voidaan helpottaa väliaikaisesti säilyttämällä järjestämättömät saamiset taseessa (nk. evergreening), mutta hintana on silloin epävarma omaisuuserien laatu, joka saattaa johtaa korkeampiin kustannuksiin rahoitusmarkkinoilla ja haluttomuuteen laajentaa talouteen suunnattua lainanantoa. Jos järjestämättömiä saamisia on paljon, myös niiden hoitokustannukset ovat korkeat.

Jos heikko kannattavuus jää pankkialalla pysyväksi, tuloksena saattavat olla maksukyvyttömyysongelmat keskipitkällä aikavälillä. Vaikka makrovakauseräpolitiikan avulla voidaan puuttua heikon kannattavuuden taustalla oleviin suhdannetekijöihin lieventämällä pankkitoimintaan liittyviä rajoitteita, vakavaraisuusasetuksen 459 artikla ei ole siihen sopiva väline. Se mahdollistaa tiukemmat vakavaraisuusvaatimukset

vuoden ajaksi, mutta ei rajoitteiden lieventämistä. Lisäksi vakavaraisuusasetuksen 459 artiklalla on järjestämättömiin saamisiin vain vähäinen vaikutus. Paras tapa ratkaista runsaista järjestämättömistä saamisista kasautunut ongelma ovat tehokkaammat maksukyvyttömyysmenettelyt, joiden avulla pankit voivat järjestellä kyseiset saamiset uudelleen nopeammin. Komission ehdotuksen mukaisesti neuvosto puuttui järjestämättömiin saamisiin kuudelle jäsenvaltiolle osoitetuissa maakohtaisissa suosituksissa heinäkuussa 2016. Komissio pyrkii varmistamaan riittävien toimien toteuttamisen olemalla tiiviisti yhteydessä kansallisiin viranomaisiin ja eurooppalaisiin sidosryhmiin. Vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan mukaisilla vakavaraisuusvaatimuksilla voitaisiin ehkä edistää rakenteellista muutosta, koska rahoituslaitosten, jotka joutuisivat ponnistelemaan täyttääkseen ne, olisi pakko supistaa taseitaan, vähentää liiketoimintaansa tai jopa poistua markkinoilta. Koska vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan mukaiset toimet ovat luonteeltaan väliaikaisia eli voimassa vain vuoden ajan, niillä ei kuitenkaan voida saada aikaan haluttua rakenteellista muutosta EU:n pankkijärjestelmässä.

c) Valtioiden, yritysten ja kotitalouksien heikkenevä velkakestävyys

Valtioiden, yritysten ja kotitalouksien heikkenevä velkakestävyys koskee melko tasaisesti ja yhtä merkittävästi kaikkia jäsenvaltioita, mutta siihen ei siitä huolimatta voitaisi puuttua tehokkaasti vakavaraisuusasetuksen 459 artiklan mukaisilla toimenpiteillä.

Pankkialan velkaantuneisuutta vähentävien toimenpiteiden vaikutus muiden kuin rahoitusalan toimijoiden velkakestävyys on ristiriitainen. Ne saattavat vähentää finanssialan ulkopuolisen talouden velkaantumista, jolloin sivuvaikutuksena voisi olla velkakestävyysparantuminen. Toisaalta toimenpiteet voivat myös johtaa luotonsaannin vaikeutumiseen, jolloin olemassa olevat velka-asetat muuttuvat kestävämmiksi.

d) Varjopankkialan aiheuttamat häiriöt ja maksukyvyttömyyden leviämiskahki

Vakavaraisuusasetuksen mukaiseen suuria asiakasriskejä koskevaan järjestelmään perustuva lähestymistapa vaikuttaa tällä hetkellä riittävältä tavalta hallita varjopankkialan aiheuttamia riskejä, eikä vakavaraisuusasetuksen 459 artiklaan ole tarvetta turvautua. Varjopankkiyhteisöihin liittyvien vastuiden rajoittamista koskevat EPV:n ohjeet hyväksyttiin joulukuussa 2015, ja niitä on sovellettu 1. tammikuuta 2017 alkaen.⁴ Ohjeissa esitetään yleiset periaatteet, joita rahoituslaitosten olisi noudatettava varautuakseen varjopankkiyhteisöihin liittyvistä vastuista mahdollisesti aiheutuviin riskeihin, sekä varjopankkiyhteisöihin liittyvien vastuiden rajoittamista koskevat pääperiaatteet. Lisäksi esitetään vaihtoehtoinen menetelmä, jota sovelletaan silloin, kun laitos ei pysty soveltamaan pääperiaatteita. EPV:n tekemää työtä hyödynnetään laadittaessa vakavaraisuusasetuksen 395 artiklan 2 kohdan mukaista komission kertomusta, joka koskee kyseisten rajoitusten käyttöönoton tarkoituksenmukaisuutta ja vaikutusta ja jossa otetaan myös huomioon varjopankkialan aiheuttamien riskien kansainväliset kehityssuuntaukset.

⁴ https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1482770/EBA-GL-2015-20+GLs+on+Shadow+Banking+Entities_FI.pdf/13037a39-536f-45e1-bcbb-b12c783530ab.